

ปฏิกิริยาของสายพันธุ์พืชสกุลกระเจียวต่อโรคเหี่ยวที่เกิดจากแบคทีเรีย

Reaction of *Curcuma* lines to Bacterial Wilt

ผู้ดำเนินงาน สุธามาศ ฦ น่าน¹   วิชาดา ทองทักษิณ²
ณัฐริมา โหมยิตเจริญกุล³   สุปิ่น ไม้ดัดจันทร์¹

บทคัดย่อ

การทดสอบปฏิกิริยาของสายพันธุ์พืชสกุลกระเจียวต่อโรคเหี่ยวที่เกิดจากแบคทีเรีย *Ralstonia solanacearum* เพื่อคัดเลือกพันธุ์/สายพันธุ์ที่มีความทนทานต่อโรคเหี่ยว สำหรับใช้ประโยชน์ด้าน การปรับปรุงพันธุ์กระเจียว/พุ่มมาต้านทานโรค ดำเนินการทดลองที่ศูนย์วิจัยพืชสวน เชียงราย ฤดูปลูกปี 2549 ทดสอบปฏิกิริยาพืชสกุลกระเจียวจำนวน 67 พันธุ์/สายพันธุ์ โดยปลูกเชื้อแบคทีเรีย *R. solanacearum* ในโรงเรือนทดลองใช้พุ่มมาพันธุ์ชมพูเชียงใหม่เป็นพันธุ์อ่อนแอต่อโรคเปรียบเทียบ ผลการทดลองพบพืชแสดงปฏิกิริยาต่อโรคเหี่ยวต่างกันแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ตามระดับการเกิดโรคและความรุนแรงได้แก่ กลุ่มไม่แสดงอาการเหี่ยว (O) จำนวน 4 พันธุ์/สายพันธุ์ กลุ่มเกิดโรครุนแรงต่ำ (L) หรือทนทานต่อโรค 37 พันธุ์/สายพันธุ์ กลุ่มที่เกิดโรครุนแรงปานกลาง (M) 25 พันธุ์/สายพันธุ์ และกลุ่มที่เกิดโรคเหี่ยวรุนแรงมาก (H) พืชตายหลังการปลูกเชื้อ 3-7 วัน จำนวน 1 พันธุ์ ในฤดูปลูกปี 2550 ปลูกเชื้อกับพืชสกุลกระเจียวจำนวน 74 พันธุ์/สายพันธุ์ ปรากฏว่าพืชแสดงอาการโรคเหี่ยวแบ่งเป็น 3 กลุ่มได้แก่ กลุ่มเกิดโรครุนแรงต่ำ (L) 22 พันธุ์/สายพันธุ์ กลุ่มที่เกิดโรครุนแรงปานกลาง (M) 35 พันธุ์/สายพันธุ์ และกลุ่มที่เกิดโรคเหี่ยวรุนแรงมาก (H) 17 พันธุ์/สายพันธุ์ ส่วนฤดูปลูกปี 2551 ได้ทดสอบปฏิกิริยาของพืชสกุลกระเจียวซ้ำเพื่อยืนยันความทนทานต่อโรคเหี่ยว พบกลุ่มเกิดโรครุนแรงต่ำเนื่องจากพืชทนทานต่อโรค (L) 16 พันธุ์/สายพันธุ์ กลุ่มเกิดโรครุนแรงปานกลาง (M) 40 พันธุ์/สายพันธุ์ และกลุ่มที่พืชแสดงอาการโรคเหี่ยวอย่างรุนแรง (H) จำนวน 18 พันธุ์/สายพันธุ์ ซึ่งพืชสกุลกระเจียวสายพันธุ์ที่แสดงความทนทานต่อโรคระดับปานกลาง-สูงจะนำไปใช้เป็นพ่อแม่ในการปรับปรุงพันธุ์ หรือสร้างลูกผสมสายพันธุ์ทนทาน/ต้านทานต่อโรคเหี่ยวเพื่อพัฒนาเป็นพันธุ์การค้าต่อไป

รหัสการทดลอง 01-15-49-03-01-01-01-49

¹ ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย อ.เมือง จ. เชียงราย

² สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ

³ สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ